

160 ÅR MED EKTE PÅSKEOPPLEVELSER

Visste du at den første påsketuren til fjells i Norge hadde sitt utgangspunkt på Fleischer's Hotel?

Historien om denne turen, som foregikk i 1884 i Vossefjellene, fortalte den ene av de tre deltagerne, overrettssakfører Kasper Kielland fra Bergen, i Bergens Turistforenings årbok i 1934:

«Med primitivt utstyr og meget enkle ski, dro Kasper Kielland, Fritz Rieber og Henrik Sundt til Voss med den nyåpnede Vossebanen for å foreta den første påsketuren til fjells med en liten lerke Cognac i ryggsekken, spenning og godt mot. Som en selvfølge overnattet de på Fleischer's Hotel. Derfra startet de første Påskedag etter at gamle Fleischer en smule hoderystende hadde ønsket oss en god tur, temmelig overgitt over de unge fusentastene, som ville av sted på en så vågsom ferd.»

«I nydelig påskevær kjørte de med hest og slede over Vangsvatnet, og sammen med to lokalkjente vossinger tok de fatt på den bratte oppstigningen til «Gråsia». Som binding hadde de bare en tåstropp av vidje og et tynt spanskrør rundt hælen, så de fikk etterhvert vansker med skiene. Etter to og en halv time og mye strev kom de til Vinsandseteren, hvor de rastet før de fortsatte mot toppen. Her var sneen blåst bort og blåisen blinket i solen. De måtte ta av seg skiene og krype på knærne et langt stykke, men til topps kom de. Og så var det å komme seg ned igjen. Først langt ut på ettermiddagen kom de ned til Narheim. Rieber og Sundt overnattet på gården, men Kielland ville tilbake til kjøttgrytene og de gode sengene på Fleischer's Hotel. Han fikk skyss med dresin fra Bulken og kom frem til hotellet 15 timer etter at de hadde dradd ut. Han var da så utslitt at han ikke fikk ned en matbit!»

Fritjof Nansen vanket også mye hos Fleischer under sine mange opphold på Voss. Da han gikk på ski fra Husebyrennet i 1884 tilbake til Bergen over Voss, en eventyrlig ferd, kom han gjennom Raundalen hvor han fikk sledeskys ned til Voss og hotellet:

”Klokken var blitt ett om natten. Jeg dundret på hotelldøren, den ble åpnet og hotellvertens korte, tykke skikkelse sto foran meg i undertøyet og sa forundret: ”Å, er det Dem, Nansen, som er ute og går så sent?” ”Jeg lengtet etter en god seng og det fikk jeg, og hadde det uklanderlig” forteller Nansen i Friluftsliv.

Voss har alltid hatt fremragende muligheter for skisport i alle kategorier og Fleischer's Hotel har vært et naturlig samlingssted. Fra Fleischer's Hotel har du enkel tilgang til de fleste aktiviteter Voss har å by på og full fleksibilitet i forhold til de ulike alpinanleggene. Med gratis skibuss fra hotellet hver dag i vintersesongen legger vi forholdene til rette slik at du får en eventyrlig vinteropplevelse her hos oss på Fleischer's Hotel. God påske!

Bergensarar på Voss første påsketuristar

BT VOSS. — Når bergensarar i tusental reiser til fjells i paskehelga — mange av dei til Voss — er dette ein eldre tradisjon enn dei fleste vil tru. For nitti år sidan kom tre unge bergensarar med Vossebanen som var opna året før, og med Fleischers hotel som -base- fekk dei ein eventyrlig tur heilt til Kjenanipa. Det var o.r.sakfører Kaspar Kjel-land, Fritz Rieber og Henrik Sundt som var desse dristige menn. Dette er, meiner o.r.-sakfører Kjel-land, den første påsketur på ski i landet!

Rieber fall så stygt at han måtte fa transport til bygd på ein primitiv skikjelke, men foten kom seg etter nokre dagar da dei tre karane kom til byen påskebrune og ikkje lite stolte med. Men a syna seg i sportsklede var ikkje serleg -pop- den gongen. Ein gong ski-turistane møtte ein mektig banksjef i Bergen, sag han dei var i skidress: «Hvad er dette for et karnevalskostyme?», sa han. Sa det var ikkje så rart at dei unge menn sneik seg bakgatene til jernbanestasjonen i Bergen når dei skulle til Voss og ga på ski. Slikt dagdrivert, kanskje til og med ein kvardag, kunne seija kreditten på hard prøve. —

IKKJE RARE UTSTYRET

Denne skituren fortel Kaspar Kjel-land om i Bergens Turistforenings arbok for 1934, som eit 50-årsminne. Når han fann på -gal-nestykket- a reisa til Voss på påsketur, var det fordi han i pinsa året for hadde vore på fottur i fjellet. Men med blaut sno var det tungt a ta seg fram.

Han fortel dette om utstyret:

«Vi hadde jo ikke rare skigrøter dengang. Skiene var bra nok, men faste bindinger var ukjent, ja var vel nærmest, hvis den tanken skulde streife nogen, a regne som rent xelomøderisk, det var jo umulig a hoppe av, hvis der skulde hende noget. Vi hadde bare en tåstropp av vidje og et tyndt spanskør rundt hælen uten at der var noget feste på hælkappen. Det var selvsagt umulig a få skiene til a sitte fast og gi den støtte for foten som er nødvendig, skal man fa ordentlig styring på skiene. Bekledning og utrustningen var også mangelfull, sett med nutidens øine. Men man hadde jo ingen erfaring om disse ting, hvad skilopning angikk. Det foregikk jo i almindelighed på den måde at man rente med en bakke og sa bar skiene opover med sig igjen.»

Turen skulle ga over Grasida, med start fra Vinsand. Påskemorgon kl. 7 stod -gamle Fleischers en smule hoderystende- da hestekyssen kom og kørde dei nedover Vangsvatnet. På Vinsand stod to lokalkjende vossingar som skulle vora med. Det vart ein slitsam tur i motbakken, for -skiene vilde ikke sitte fast på fotene, spanskørret utvidet sig efterhvert, det gled snart op og snart ned, det var umulig a få det til a sitte fast.»

Men slitet gav løn:

«Det var en vidunderlig deilig dag. Sneen lå tung på de mektige gamle graner, solstrålene spillet på den hvite flate, der glitret som av millioner diamanter — det var en hel eventyrverden som rullet sig op for vart blikk, en hel ny skjønnerverden som åpnet sig for oss. Arfugl og rypstokket vi gjentagne ganger og harespor krysset stadig vår vei.

Efter omtrent to og en halv times gang og mange anstrengelser og vanskeligheter, hvor skiene kjørte sig fast i buskene og måtte løses ut, nådde vi Vinsandseteren, som

Då den mektige
banksjef
såg sportsklede,
sa han:

KARNEVALSKOSTYME

la næsten begravet i sneen. Vi kunde spasere op på taket, hvor vi satt og solte oss og not den herlige utsikt over Hondalsnuten og fjellene i Raundalen som bakgrunn, et storslagent utsyn i det sterke, klare lys.»

HARD TORN

Etter kvart vart torsten største plaga, dei hadde rekna med a finna vatn, men alt var frosse. Dei hadde med -en liten lerk med cognac-, det var det helle.

«Det blev således en hard torn for jeg nådde toppen. Men så smakte også hvelen så meget desto bedre, og dertil gledet over det herlige udsarenn, som vi nu hadde foran oss, det virket jo stimulerende. Som vi stod deroppe og stirret utover det mektige og betagende smelandskap og det vide utsyn til de ferne snehvitte fjelltopper folte vi oss høit hevet over alle de som nu gikk der nede i byen og som hadde trukket på skuldrene av vår vellose idé med påsketur tilfjella på ski.

Så gjaldt det da a prøve vår skiferdighet. Særlig god var den ikke, spesielt ikke for Riebers vedkommende, han var næsten en nybegynner på skisportens område. Jeg forstod også snart, at igrunnen var det en meningsløshet av ham a innlate sig på en slik fjelltur, uten erfaring som nogen av oss var kjente vi jo ikke de mange vanskeligheter og frer som kan møte en skiloper på fjellet.»

SKADA FOT OG SKIKJELKE

Fritz Rieber fekk skada ein fot ved nedturen, kameratane fekk med -megen moie- hjelpt han til stølen Flatoyna. Her vart skiene til kjelke, og transporten kom vel fram til Narheim. Det var langt på ettermiddag for karane kom i hus, no smaka niista nar dei fekk varm mjolk. Rieber vart kørtd med hest, og slede til Sau, der også Henrik Sundt overnatta.

Men Kjel-land ville til Voss -hvor Fleischers bekjente kjøttgrøter og gode senger lokket mig-. Han fekk tak i ein banevaktar på Bulken, og no fekk han litt varme i seg ved a tro dressinen. Han kom til hotellet so sliten at han ikkje fekk ned ei matbite, og etter -en globet toddy som gjorde under- verker- var det rett til sengs. Det var femten timar sidan hotellvarten -en smule hode-

rystende- hadde sett bergensarane vel av- stad.

Dei kom seg vel heim til byen etter nokre dagar.

«Påskebrune og en god del erfaring rikere og full av begeistring over de nye herligheter vi hadde oppdaget i fjellets vidunderlige skjønnerhet, der vi hadde mott det i vdrsolens tindrende lys, med sneviddens prakt og den uendelige blå himmel over. Og så minnet om friskheten og farten på skiene henover de store fjellviddene, det altsammen var en opplevelse, som gav sundhet og kraft til atter a ta fatt på det daglige arbeide og strevet.

Hvad gjorde det så om de smilte overbærende de der inne i byen, de visste jo ikke hvad de talte om, de ante ikke hvad de måtte være foruten.

Men der gikk imidlertid adskillige år for dette syn på skilopning på fjellet gikk op for folk i almindelighet, og særlig var det da de gode gamle bergensere som så skjævt til den slags adspredelse. I det hele tatt var dengang begrepet -sport- som stimulus for legene og sjel nærmest ukjent og iallfall upopulært, man anså det som bortkastet tid.

Når derfor mine venner og jeg ofret en arbeidsdag for a rekreere oss på ski i omegnen, når dertil en sjelden gang var anledning, da blev vi formelig uglesett av de gamle koryfeene, vi var så uheldig a møte.»

FLEIRE PÅSKETURISTAR

Men påsketuristane fra Bergen var fa fleire ar framover. Det auka langt og smatt, serleg til traktene ved Hamlagro, og da Bergensbanen vart opna innover fjellet 1909 vart -fjellets vidunderlige rike åpnet for alle.»

Når o.r.sakfører Kaspar Kjel-land skulle slutte av -beretningen- slar han ikkje på stortromma, turen var -ikke særlig bemerkelsesverdige-, men dei var først!

-Denne vår tur i 1884 var altså den første påsketur tilfjella på ski i Norges land — en begivenhet som jo i og for sig ikke var særlig bemerkelsesverdig, men som dog hadde en viss betydning, når man ser hen til de resultater som foreligger i form av store høifjellshoteller og sanatorier rundt omkring i landet, beregnet vesentlig på skilopere — og til den store trafikk på våre jernbaner, som den har skapt, og tilstrømningen av utlendinger, som alle er begeistret over skisporten på våre herlige fjellvidder.

Det gikk jo mange slik som det gikk oss efter denne vår første skitur på fjellet hin påske, at har man engang hatt foing med den sinnets frihet og friskhet og den rekreasjon og det velbefinnende man føler, når man på skiene glir henover den glitrende solbelyste fjellvidde, ja da utover den eiddommelig dragende mast sitt trylleri med en, så man alltid lenges tilbake til dette herlige amerikanske vidunderlighet.»

Det denne soga tydeleg fortel er ikkje minst dette: Vossebanen og seinare Bergensbanen opna Voss og fjellet, det vart turisme. Stort meir enn det jernbanen gav for snart hundre år sidan har ikkje kome til Voss — det er dei gamle samband — sjolv om vegane har vorte utvida fra kjerne til buss.

Om det ferjerfrie sambandet austvest — eller Oslo-Bergen — kom som eit nytt tilbod, måtte vel dette gje nye sjansar for -dristige menn- ikkje minst i turismen.